

STUDIE

HOSPODÁŘSKÉ AKTIVITY JANA Z PERNŠTEJNA (1561–1597) NA PŘÍKLADU PLUMLOVSKÉHO PANSTVÍ

MAREK VAŘEKA

This article describes the life and career of Jan of Pernstein and his economic activities. The pivotal part of the paper is devoted to the Plumlov estate. It first introduces the situation of the estate since the late 15th century and subsequently it describes the efforts of Jan pernsten to improve the estate economically. These efforts, however, were not successful as Jan of Pernstein had assumed.

Key words: Jan of Pernstein; Plumlov Estate; Economic Activities

Úvod

Rod pánů z Pernštejna představoval v rámci českých dějin významnou šlechtickou rodinu ovládající rozsáhlý pozemkový majetek v Čechách a na Moravě. Rod byl oporou habsburské politiky, což se plně projevilo v době Vratislava z Pernštejna, jež byl nejvyšším kancléřem císaře Maxmiliána II. Jako odměnu za službu na císařském dvoře obdržel od španělského krále dokonce řád Zlatého rouna jako první český šlechtic.¹

Předpokládalo se, že také jeho syn a pokračovatel rodu Jan z Pernštejna bude pokračovat v otcově kariéře na císařském dvoře. Skutečnost byla o poznání složitější. Vratislav z Pernštejna zemřel nečekaně v roce 1582. Tehdy bylo mladému Janovi 21 let. Mladý Pernštejn se zhlédl v vojenském řemesle, které ho přitahovalo více než služba přímo na císařském dvoře tak jako jeho otce.²

Vojenská kariéra v raně novověké době stála peníze. Představitelé vysoké šlechty si zpravidla najímali žoldnéře, kteří bojovali za peníze. Výdaje na válečná tažení dosahovala astronomických částek. Šlechta získávala peníze na své aktivity zejména z výnosů panství, podnikání, úvěrových transakcí, dědictví apod. Nejčastěji však plynuly peníze z vlastního panství. Nás bude zajímat, zda mohlo samo panství poskytnout dostatek prostředků pro šlechtice a jak se sám šlechtic snažil zvýšit ekonomický potenciál vlastní držby.³

¹ Základní monografie o rodu Pernštejnů pochází z pera Petra Vorla a věnuje se dějinám rodu od jeho mýtických počátků až do vymření v polovině 17. století. Zájemce zde nalezne kromě důležitých informací také nejnovější literaturu věnující se pernsštejnské a raně novověké problematice. Srov. VOREL, P.: *Páni z Pernštejna. Vzestup a pád rodu zubří hlavy v dějinách Čech a Moravy*. Praha 1999.

² VAŘEKA, M.: *Jan z Pernštejna 1561–1597. Hospodářský úpadek Pernštejnů*. České Budějovice 2008.

³ FUKALA, R.: *Jan Jiří Krnovský. Stavovský zápas s Habsburky*. České Budějovice 2005.

Život Jana z Pernštejna

Světlo světa spatřil Jan z Pernštejna 30. července 1561 ve Vídni.⁴ Po mnoha děvčatech se dočkal Vratislav z Pernštejna vytouženého syna, s nímž měl již v okamžiku jeho narození velké plány. Nejen, že Jan byl předurčen k převzetí rozsáhlého perňštejnského majetku, ale také měl sloužit přímo na císařském dvoře jako jeho otec. O dětství Jana z Pernštejna máme velmi málo informací. Předpokládáme, že se většinou vyskytoval v perňštejnském paláci na Pražském hradě (dnes palác Lobkoviců). Zůstává otázkou, zda Jana brával jeho otec Vratislav pravidelně na všechna perňštejnská panství, aby ho zasvětil do šlechtického hospodaření. Podle indicií, které máme o životě Jana z Pernštejna, se dá předpokládat, že mladý Jan trávil čas v Praze a Litomyšli. Na další perňštejnské majetky byl brávan otcem velmi sporadicky. Proto nevznikl mezi ním a panstvími vztah, který vidíme alespoň v náznu u Vratislava z Pernštejna, kterého úředníci jednotlivých panství pravidelně informovali o situaci na daném domínium a především o hospodářských problémech spojených s nutnými investicemi. Navíc Vratislav pobýval na panstvích Plumlov a Tovačov, proto k nim měl vztah.⁵

Vratislavův život se změnil po nástupu k císařskému dvoru. Byl prakticky pořád v přítomnosti císaře a nemohl se plně věnovat rodině a vlastní majetkové držbě. To se nakonec projevilo na hospodářské stagnaci perňštejnských statků a výchově Vratislavových dětí. Ta byla ovlivněna španělským způsobem života, který prosazovala jejich matka Marie Manrique de Lara starší. Pocházela se starobylé španělské šlechtické rodiny. Její sňatek s Vratislavem roku 1555 byl naplánován budoucí královnou Marií Habsburskou (dcerou Karla V.). Marie Manrique de Lara y Mendoza náležela ke dvoru arcikněžny Marie, která se chtěla postarat o členky svého fraucimoru.⁶

Mladí novomanželé se přestěhovali nejprve na Moravu do Tovačova a po smrti Jaroslava z Pernštejna si za své dočasné sídlo vybrali panství Plumlov s rezidenčním městem Prostějovem, který se stal na dlouhá léta novým domovem Vratislava a Marie Manrique. Zde vyrůstaly jejich děti. Marie Manrique se zamilovala do zámku Plumlov, kde se často modlila v zámecké kapli u sošky Pražského jezulátka přivezeného ze Španělska. Z Plumlova podnikala mladá Marie Manrique de Lara časté cesty do Olomouce na dvůr olomouckého biskupa. Tím utužovala vztahy mezi biskupem a předními ochránci katolické víry – Pernštejnů.⁷

Služba na císařském dvoře byla pro Vratislava z Pernštejna náročná. Často jezdil za arciknížetem Maxmiliánem do Vídně, kde byla hlavní habsburská rezidence. Situace se změnila po smrti císaře Ferdinanda I. a nástupu jeho syna arciknížete Maxmiliána na císařský stolec. Proto se musel Vratislav s celou rodinou přestěhovat do Vídně a potom do Prahy, kam císař Maxmilián na čas přesídlil. Vratislav přehodnotil svoje dosavadní možnosti a zaměřil se na přestavbu dvou významných objektů, které budou hrát v životě Pernštejnů velkou úlohu. Na Pražském hradě Vratislav přestavěl perňštejnský palác, který se stal novým hlavním rodovým sídlem přímo na císařském dvoře. Pro Pernštejny bylo velmi důležité, aby mohli využít svoje zázemí přímo v centru císařské rezidence. Pernštejnský palác se po smrti Vratislava z Pernštejna stal centrem španělské katolické kliky a dveře si zde podávali vyslanci a agenti ve službách španělského krále a papeže.⁸

⁴ SOKA Prostějov, f. Archiv města Prostějova, inv. č. 299, Pamětní kniha Jana Bělkovského z Ronšova, fol. 6r.

⁵ VAŘEKA, M.: c. d., s. 88.

⁶ VOREL, P.: c. d., s. 245.

⁷ KÜHNDEL, J. – MATHON, J.: *Plumlovský zámek a jeho knížecí architekt.* Prostějov 1937, s. 12; ŠTĚPÁN, J.: *Dvůr olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského z Pavlovic v letech 1579–1598.* Olomouc 2009; AL SAHEB, J.: *Hukvaldské panství před Bílou horou (1553–1619). V kontextu mensy olomouckého biskupství.* Ostrava 2011, s. 15–27.

⁸ VOREL, P.: c. d., s. 250. JANÁČEK, J.: *Ženy české renesance.* Praha 1977.

Druhým významným perňštejnským objektem byla Litomyšl, kde se rozhodl Vratislav z Pernštejna vystavět pro svoji manželku nádherný renesanční zámek. Sem investoval Vratislav nemalé finanční prostředky. Zámek se zázemím si Marie Manrique doslova zamilovala a po smrti Vratislava z Pernštejna zde trávila veškerý volný čas.⁹

Mladý Jan z Pernštejna byl tedy neustále na cestách spolu se svými rodiči. Bohužel si tak nevytvořil kladný vztah k jednotlivým perňštejnským dominiím, tak jako jeho otec nebo děd. Ovlivnění španělskou politikou bylo výrazné a jak se ukázalo, mladý Jan byl Španělskem ovlivněn více, než bychom mohli předpokládat.

Zásadní změna pro mladého Jana z Pernštejna přišla v roce 1582, kdy náhle zemřel Vratislav a novým držitelem již ztencené perňštejnské državy se stal právě Jan. Na tuto novou životní etapu nebyl připraven. Doposud nevěděl nic o správě rodového majetku, pohyboval se v blízkosti císařského dvora. Vlastní rodové statky ve východních Čechách a na Moravě byly daleko. Co měl tedy Jan dělat? Zachoval se přesně podle modelu španělské šlechty, která nejevila o správu vlastního majetku příliš velký zájem.¹⁰

Každé panství mělo svého úředníka (hejtmana), který zodpovídal za chod panství jako celku, ať už se jednalo o příjmy z rentové části (platy poddaných), nebo režijní části panství (panské podniky). Právě panské podniky byly hlavním tahounem v ekonomice šlechtického panství a pro majitele panství bylo důležité, aby vrchnostenské podniky vykazovaly kladná čísla. Kromě samotné vrchnostenské správy existovala v rámci rozsáhlých perňštejnských dominií v Čechách a na Moravě zvláštní správa statků vedená regentem perňštejnských dominií. Jan z Pernštejna měl tedy dvě možnosti. Pustit se do správy perňštejnských panství sám, nebo nechat dosavadní správu po svém otci a pokračovat v nastaveném kurzu. Protože Jan z Pernštejna zvažoval dráhu u císařského dvora, rozhodl se ponechat všechny úředníky na svých místech a do správy panství příliš nezasahoval. Jezdil na jednotlivá panství pouze, když potřeboval peníze.¹¹

Mezi léty 1582–1587 se Jan začal věnovat částečně správě majetku. Dluhy po Vratislavovi dosáhly ohromujících rozměrů a musely se splácet. Převážně se splácení uskutečňovalo z výnosů vlastních dominií. Proto měl Jan v prvním období zájem řešit závazky a hospodařit na panstvích. Jenže služba u císařského dvora převážila nad životem hospodáře. Jan nechtěl být politikem jako jeho otec Vratislav, ale snil o kariéře válečníka. V 90. letech 16. století vypukla patnáctiletá válka mezi osmanskou říší a císařem a v prostoru západní Evropy probíhala válka mezi Holandskem a Španělskem.¹²

V roce 1587 došlo k domluvenému sňatku mezi Janem z Pernštejna a jeho sestřenicí Marií Manrique de Lara mladší. Svatbu domluvila Janova matka. Nevěsta byla jednou z nejkrásnějších šlechticů v Evropě. Druhý sňatek v perňštejnském rodě se Španělkou ještě více upevnil pozice a vliv španělského prostředí na Pernštejny. Od roku 1587 se stal perňštejnský palác na Pražském hradě ještě více orientovaný na Španělsko. To se přirozeně odrazilo v nedůvěře, kterou začal chovat podezřívavý císař Rudolf II. vůči španělské a papežské klice působící kolem perňštejnského salónu.

Po otcově smrti převzal Jan otěže vlády nad perňštejnskými statky, přesto v pozadí stála jeho matka Marie Manrique de Lara starší, která rozhodovala o zásadních věcech svého syna, a to

⁹ KŘIVKA, J.: *Litomyšlský statek za Pernštejnů*. Praha 1959.

¹⁰ VOREL, P.: c. d., s. 257–258.

¹¹ HRDLIČKA, J.: *Úředník*. In: Bůžek, V. – Král, P.: *Člověk českého raného novověku*. Praha 2007, s. 216–238; STEJSKAL, A.: *Rožmberská správa v 16. a na počátku 17. století. Norma a její fungování (diskusní úvaha)*. In: XXIII. mikulovské sympozium 1993. Brno 1995, s. 145–155; VAŘEKA, M.: c. d., s. 93.

¹² VAŘEKA, M.: c. d., s. 93–123; STERNECK, T.: *Město, válka a daně. Brno v moravském berním systému za dlouhé války s Vysokou Portou (1596–1606)*. Praha 2006.

i v oblasti ekonomické. Byla to matka Marie Manrique, kdo rozhodl, že se rozsáhlé panství Tovačov dostane do rukou jejího bratra Jana Manrique de Lara. Tím přišel Jan o výrazný zdroj příjmů a musel svoji složitou životní situaci řešit dalšími úvěry.

Na počátku 90. let 16. století se Jan rozhodl pro vojenskou kariéru. Aby mohl vůbec bojovat, musel si zaplatit vlastní pluk. První vojenské ostruhy Jan získal v Nizozemí. Zde vynaložil nemalé prostředky na válčení. Jenže finanční prostředky se začaly tenčit a peněz z domova se nedostávalo. Nakonec se Jan rozhodl pro zástavu rodinných šperků, které náležely jeho matce a sestřím. Teprve po vyčerpání všech finančních možností se rozhodl vrátit zpět do Prahy.

Jan se po návratu do Prahy změnil. Válka ovlivnila jeho myšlení. Byl moc blízko smrti, uvědomil si, že se bude muset postarat o rodinu a vyřešit velké finanční problémy, do nichž rodina zabředla kvůli vojenské kariéře a zadlužení z předešlého období.¹³

Hospodářská charakteristika plumlovského panství

Pernštejnové drželi plumlovské panství od sklonku 15. století díky sňatku Vratislava z Pernštejna s Lidmilou z Kravař (+ 1493), jakožto jedinou dědičkou rozsáhlého kravařského statku na střední Moravě. Plumlovské panství spolu s městem Prostějovem se staly nedílnou součástí držav Pernštejnů na střední Moravě. Panství Plumlov vynikalo lidnatostí, rozlohou a mělo velký ekonomický potenciál. Všechny tyto okolnosti nasvědčovaly tomu, že Pernštejnové nebudou panství prodávat nebo zastavovat. Kromě panství Plumlov získali ještě sousední panství Tovačov, Kojetín a Přerov. Držba těchto panství na střední Moravě představovala důležitý hospodářský celek, který se podílel na velké většině příjmů do pernštejnské pokladny. Další statky včetně rodového Pernštejna nepředstavovaly tolik významnou hospodářskou oblast pro rodové finance.¹⁴

Plumlovské panství byl kolos, na němž žilo 1926 osedlých, což je v přepočtu asi 14 000 lidí. Tento potenciál se musel využít. Nejenže poddaní odváděli vrchnosti rentu (plat), ale byli také konzumenty vrchnostenských podniků, to znamená ryb z panských rybníků, piva z panského pivovaru nebo komodit z vrchnostenských dvorů. Celkem se z plumlovského panství mohlo získat za rok asi 8000 zl. Podíl rentové části na celkových příjmech činil 43,7 %. Zbytek 56,2 % podílu měly panské podniky. Tato skutečnost nám naznačuje, že podíl stálých platů od poddaných na celkových příjmech panství byl příliš vysoký. Trend v hospodaření koncem 16. století byl zcela opačný. Setkáváme se s panstvími, kde podíl z rentové části dosahoval pouze 10 % nebo dokonce 5 %. Jak se nám ukazuje, tak Pernštejnové plně nevyužili hospodářský potenciál plumlovského panství, kdy se více spoléhali na příjmy z rentové části panství, namísto zvýšení výnosů z režijní části panství. Navíc v režijním podnikání se soustředili na dva starší modely – rybníkářství a pivovarnictví. Novým trendem od 40. let 16. století bylo zakládání panských dvorů, které vhodně doplňovaly stávající strukturu panských podniků a šetřily náklady na výrobu piva a chov kaprů. Na plumlovském panství se setkáváme pouze se třemi panskými dvory – v Plumlově, Myslejovicích a Krumsíně. Samo panství mělo potenciál na daleko větší počet panských dvorů, s jejichž nárůstem se setkáváme až počátkem 17. století za Lichtenštejnů, kteří rozšířili stávající počet dvorů na osm. Vidíme tedy, že Pernštejnové nedokázali plně využít potenciál panství, když se podařilo Karlovi z Lichtenštejna navýšit nejen počet dvorů, ale i zvýšit kapacitu panského pivovaru a zajistit prodej ryb za výhodnější cenu. Všechny tyto okolnosti vedly za vlády Lichtenštejnů ke zvýšení podílu režijních podniků na celkovém příjmu panství na 77,7 %, což byl

¹³ Tamtéž.

¹⁴ VOREL, P.: *Vývoj pozemkové držby pánů z Pernštejna v 15.–17. století*. In: Pernštejnové v českých dějinách. Pardubice 1995, s. 139–152.

ohromný nárůst. Lichtenštejnům se podařilo zvýšit celkový zisk z panství skoro na dvojnásobek za necelých 19 let držby. Ukazuje se, že potenciál plumlovské panství mělo, chtělo ho jen více rozvinout a využít pro potřeby majitelů panství, kteří nutně potřebovali peníze. Samozřejmě za velkým nárůstem výnosů u Lichtenštejnů je potřeba hledat rozsáhlé investice, které bylo nutné do panství pravidelně dávat. Teprve souhra výše uvedených faktorů posunula panství na velmi slušný hospodářský celek, který svému majiteli mohl zajistit dostatečné finanční prostředky.¹⁵

Hospodářská aktivita Jana z Pernštejna na panství Plumlov

Mohlo by se zdát, že mladý Pernštejn nejevil o hospodaření na vlastním panství zájem. Dochované prameny tuto skutečnost přímo naznačují. Na Plumlov přijížděl Jan pouze dvakrát do roka pro peníze a úvěry. Když byl v cizině, nejezdil vůbec. Přesto byl informován úředníkem panství Petrem Tarnovským z Tarnůvky o možnostech rozšíření vlastního ekonomického potenciálu plumlovského panství. Na základě této skutečnosti se rozhodl investovat do rozvoje panství, především rozšíření stávající sítě panských dvorů a mlýnů. Jan se zaměřil na rozšíření myselejovického dvora, k němuž přikoupil ½ lánu polí v hodnotě 136 zl. 14 gr. Hodnota myselejovického dvora však byla daleko vyšší. Jako základ posloužily dva lány a k tomu příslušný dvůr, který se rozšiřoval na náklady vrchnosti. K myselejovickému dvoru náležely louky a nivy, za něž se muselo také zaplatit. Vrchnost chtěla skoupit potřebnou půdu ve větším rozsahu, která by dala panskému dvoru patřičnou velikost. Informace obsažené v urbáři nám však nedávají odpověď na otázku, kolik celá transakce se založením nového panského dvora stála. Jsme pouze informováni o koupi ½ lánu za 136 zl. 14 gr. a neurčité zprávě o myselejovickém dvoře s uvedením částky 147 zl. 23 gr. 2 ½ d.¹⁶ Na základě těchto informací by se mohlo zdát, že za dvůr zbývala doplatit částka 283 zl. Jenže skutečnost byla o poznání složitější. Jan z Pernštejna z titulu majitele panství sice koupil uvedené pozemky, na nichž založil myselejovický dvůr, jenže nezaplatil celou částku naráz. To se vlastně v této době nikdy nedělo. Nejprve se zaplatila předem stanovená částka (závdavek) a potom se platily tzv. vejrunkové splátky. Jsme tedy svědky toho, že Jan měl splácet dlužný zbytek. Dokonce jsou v urbáři uvedeny roky splácení 1592 a 1593, jenže k nim není zmíněna vejrunková splátka.¹⁷ To by znamenalo, že Jan z Pernštejna nesplácel a dluh se neustále zvyšoval. Není se čemu divit, zadlužení Jana dosáhlo astronomických hodnot. Po jeho smrti bylo zadlužení dokonce ve výši 146, 18 % jeho majetku, což je absolutní bankrot. Potom museli dluhy platit rukojmí (ručitelé).¹⁸ Vraťme se ale k problematice nákupu nového majetku na plumlovském panství. V roce 1599, kdy došlo k nucenému prodeji plumlovského panství věřiteli a rukojmími Jana z Pernštejna, dosáhl dluh za myselejovický dvůr 1026 zl. 11 gr. Tato částka byla nakonec splacena z prodeje plumlovského panství v roce 1599.¹⁹

Mezi dalšími snahami o rozšíření stávajících panských podniků nacházíme koupi polí ve Vrahovicích od Pavla Holického o velikosti ½ lánu. Nejistíme konečnou cenu za pole a grunt. V urbáři je majetek uveden pod přímou správou Jana z Pernštejna, který z něho musel platit daň. Je otázkou, zda majitel panství platil sám sobě daň, ale vzhledem k velkému zadlužení Jana z Pernštejna to můžeme vyloučit.²⁰

¹⁵ VAŘEKA, M. (ed.): *Urbář plumlovského panství z roku 1624*. In: Documenta Liechtensteiniana. Prostějov 2009, s. 86–88.

¹⁶ Moravský zemský archiv Brno, f. F 264, Velkostatek Plumlov, inv. č. 835, urbář z roku 1590, fol. 466r.

¹⁷ Tamtéž, fol. 467r.

¹⁸ VAŘEKA, M.: c. d., s. 242.

¹⁹ MZA, f. A 5, Šlechtická akta, inv. č. 30, fol. 87v.

²⁰ MZA, f. F 264, VS Plumlov, inv. č. 835, fol. 166r.

Další koupě se týkala mlýnů a zázemí kolem nich. Jsme informováni o mlýně v Rozstání, kde není uvedena cena, pouze se platila daň po 5 zl. na termín sv. Jiří.²¹ Daleko více informací nalezneme ke koupi mlýna v Mostkovicích a pozemků ve Stichovicích, které náležely ke mlýnu. Za mostkovický mlýn byl dluh roku 1590 ještě 254 zl. 15 gr. Pravidelně se mělo platit každý rok po 76 zl. 11 gr., jenže zapláceno nebylo nic. K tomu je potřeba připočítat 185 zl. 22 gr. za ¼ lán ve Stichovicích.²² Jenže k mostkovickému mlýnu náležely další pozemky, které Jan přikoupil. Původně byl k mlýnu jeden lán, Jan se rozhodl rozšířit dosavadní držbu o další 1 a ¾ lán. Tím náležel k mostkovickému mlýnu 2 a ¾ lánu, což bylo skutečně hodně. Můžeme se jen domnívat, zda chtěl Jan z mlýna vytvořit nový panský dvůr. Po jeho smrti nově zakoupené pozemky využil Karel z Lichtenštejna jako základ pro nový panský dvůr ve Stichovicích. Dluh váznoucí na mlýně dosáhl v roce 1599 částky 795 zl. 6 gr. 5 d. Z toho lze usuzovat, že 1 a ¾ lán stál 356 zl.²³

Závěr

Jan z Pernštejna se pustil do hospodářské přeměny plumlovského panství pozdě, teprve v roce 1590. Panství převzal již roku 1582 a nesnažil se zvelebit jeho hospodářskou stránku, která mohla přinést do perňštejnské pokladny tolik potřebné finance. Místo toho se hromadily dluhy po jeho otci Vratislavovi a nově i po něm. Snaha o zvýšení režijní stránky věci přišla příliš pozdě, kdy už nemohla odvrátit bankrot Pernštejnů. Zadluženost Jana z Pernštejna dosáhla výše 455 064 zl. 10 gr. 4 ½ d., aktiva v případě prodeje všech panství roku 1599 byla pouze ve výši 311 385 zl. 9 gr. 5 d. 1 h. Vidíme tedy totální bankrot, který je ve výši 146,18%. Po prodeji plumlovského, kralického a doplacení tovačovského panství se nedostávalo věřitelům skoro 140 000 zl. Proto zbylé závazky museli řešit rukojmí, a to až do roku 1618.

Nový majetek Jana z Pernštejna na plumlovském panství po roce 1590²⁴

Edice²⁵

[fol. 464r.]

Toto Jeho Milosti peněz gruntovních na lidech míti ráčí

Na mlejně Jana Vyskočila v Rozstání doplatiti. Placení o sv[vatém] Jiří léta 1591 po 5 zl.

[fol. 464v.]

Toto Jeho milost pan za grundy na tom panství z koupených peněz gruntovních po rocích platiti povinen býti ráčí

Za mlejna mostkovského kterej jest k ruce Jeho milosti páně z 7 štrkmi kolimi a jak zůstává se dluhů 254 zl. 15 gr. placení o sv[vatém] Jiří léta 91 po 76 zl. 11 gr.

Léta 1592

Léta 1593

²¹ Tamtéž, fol. 464r.

²² Tamtéž, fol. 464v.

²³ MZA, f. A 5, inv. č. 30, fol. 87v–88r.

²⁴ Edice vychází z urbáře plumlovského panství z roku 1590. MZA, f. F 264, Velkostatek Plumlov, inv. č. 835, urbář z roku 1590.

²⁵ Při prepisu jsme se řídili obecnými pravidly pro vydávání pramenů. ŠTOVÍČEK, I. a kol.: *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*. Praha 2002.

[fol. 465v.]

Za štvrt roli od Václava Beníškova z Stichovic k tomu mlejnu přikoupenou 185 zl. 22 gr.

Placení o sv[vatém] Jiří léta 1591

Po 4 zl. 9 gr. 2 d.

[fol. 466r.]

Za dvůr myslejovský 147 zl. 23 gr. 2 ½ d.

Placení o sv[vatém] Jiří léta 1591 po 37 zl. 23 gr. 2 ½ d.

[fol. 466v.]

Za půl lánu roli od gruntů Pavla Malého z Myslejovic k tomu dvoru přikoupeny 136 zl. 13 gr.

Placení o vánocích léta 1591 po 2 ½ hřivně a potom když budou bratři sirotci Pavla Malého platiti se bude po 6 hřivnách až do vyplnění.²⁶

[fol. 467r.]

Za grunt k ruce Jeho milosti Páně koupeno od Pavla Holického z Vrahovic

[fol. 273r.]

Myslejovice

Toho se k ruce Jeho milosti pána drží

Z půl lánu o sv[vatém] Jiří 7 gr. 2 1/2 d.

O sv[vatém] Václavě 7 gr. 2/1 d.

Vejce o sv[vatém] Jiří 4

Slepici o sv[vatém] Václavě 1

[fol. 278v.]

Toho se k ruce Jeho milosti páně drží

Ze dvou lánů rolí o sv[vatém] Jiří 13 gr. 4 d.

O sv[vatém] Václavě 13 gr. 4 d.

Z nivy o sv[vatém] Jiří 3 gr.

O sv[vatém] Václavě 3 gr.

Z louky v mezníku o témž čase 10 gr.

Z louky a šilhanového dubu o témž čase 6 gr.

Z klůče na Mitrově o sv[vatém] Jiří 1 gr.

O sv[vatém] Václavě 1 gr.

Z louky pod Vlčí horou o témž čase 5 gr.

Vajec o sv[vatém] Jiří 16

Slepice o sv[vatém] Václavě 3

[fol. 166r.]

Vrahovice

Toto se platí na Jeho milost pána sráží

Z půl lánu roli od Pavla Holického a klůče Jeho (mi)losti páně koupeného o

²⁶ K roku 1590 není ve vesnici Myslejovice uveden poddaný Pavel Malý. Držbě ½ lánu odpovídá přímá držba Jana z Pernštejna o stejné velikosti, která musela být koupena před rokem 1590. MZA, f. F 264, inv. č. 835, urbář 1590, fol. 273r.

Sv[vatém] Jiří 25 gr. 2 d.
O sv[vatém] Václavě 25 gr. 2 d.
Vejece o sv[vatém] Jiří 2

[fol. 221r.]

Stichovice

Toto se k ruce Jeho milosti páně drží
Z jednoho lánu o sv[vatém] Jiří ½ kopy 5 gr.
O sv[vatém] Václavě ½ kopy 5 gr.
Vajec o sv[vatém] Jiří 15
Slepice o sv[vatém] Václavě 6

[fol. 225r.]

Toho se k ruce Jeho milosti páně drží
Ze tří štvrti roli od Václava Beníškova z Stichovic ke mlejnu mostkovskému přikoupený
O sv[vatém] Jiří 29 ½ gr.
O sv[vatém] Václavě 29 ½ gr.
Vajec o sv[vatém] Jiří 11
Slepice o sv[vatém] Václavě 6

[fol. 407r.]

Mostkovice

Toto se k ruce Jeho milosti páně drží
Ze mlejnu auroků o sv[vatém] Jiří 11 gr.
O sv[vatém] Václavě 11 gr.
Ze ¾ roli o sv[vatém] Jiří 23 gr.
Z louky za Krumsínem o sv[vatém] Jiří 3 ½ gr.
O sv[vatém] Václavě 3 ½ gr.
Z 1 lánu roli o sv[vatém] Jiří 42 gr.
O sv[vatém] Václavě 42 gr.
Ze ¾ rolí od gruntů Václava Benýška z Stichovic koupeny o sv[vatém] Jiří 29 ½ gr.
O sv[vatém] Václavě 29 ½ gr.
Vajec o sv[vatém] Jiří 11
Slepice a sv[vatém] Václavě 6